

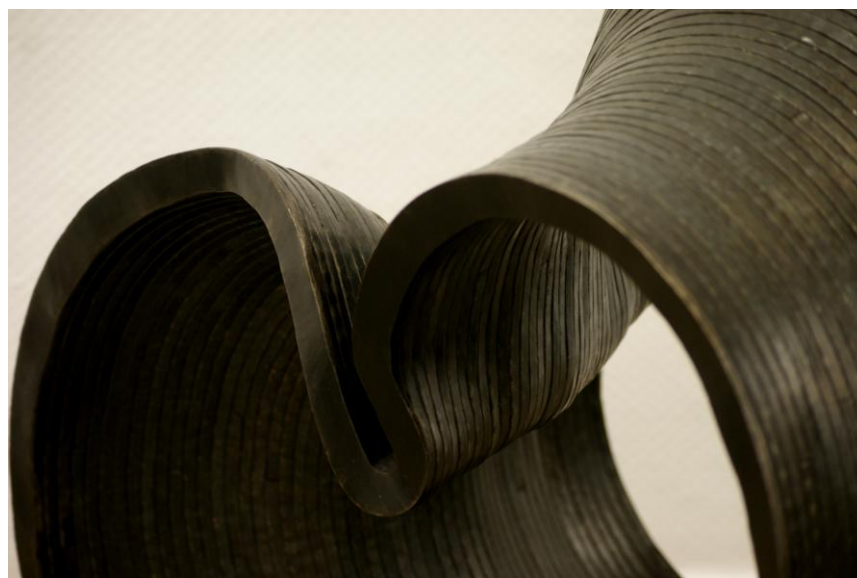

Antonio Maura n.6 12001 Castelló de la Plana
PILAR DOLZ MESTRE
18.852.603-D
964228879-670369847
canemgaleria@gmail.com
www.canemgaleria.com

MIQUEL GOZALBO

PREMI FUNDACIÓ CANYADA BLANCH 2024

TRINITAT VI, 2014
Ferro forjat
82 x 80 x 42cm.
Preu: 10.000,00 € + 21%IVA

MIQUEL GOZALBO ens proposa per aquesta mostra un títol: *Trinitat*. Tots tenim present “La Trinitat”, el misteri inexplicable, dogma bàsic del nostre substratum religiós-cultural.

MIQUEL GOZALBO treballa, com a escultor, pràcticament sempre amb el ferro, metall dur que tan servia per guerrear com per fer eines de progrés.

L'hàbil i exigent artesà de les planxes trau, retallant, tires, cintes com cercols, com fils, amb els que donarà forma a les seues escultures. Un delicat treball d'afegir i afegir com els ocells al construir els nius, o com cabdellar el fil. Una manera, entre maneres, de treballar.

Les escultures que ens proposa beuen de conceptes que són del principi del “temps social” perquè la humanitat ha utilitzat triades per explicar quelcom i ha cercat imatges per representar-lo i explicar-lo, i en base al triangle equilàter construeix una geometria del volum. L'autor utilitza els nous idearis de l'escultura per materialitzar aquests conceptes que van més enllà de massa i textura.

L'escultor, ja no artesà, cerca un punt a l'espai, com un punt zero, a partir del qual “crea” la triada, la seua trinitat. Aquest punt és la clau de volta del concepte.

Veig a **M.G.** com un demiürg en l'acció de plegar, en els plecs i en allò que plega. Així, va creant tres dimensions a partir del punt inicial, que en seria la quarta. És com si ens parlara de la individualitat (la soledat) i la companyia (la triada), de la pràctica social, de no ser un només, si no de sentir-nos acompanyats, (recordem a Estellés: “Un no és res, si no és poble”) de la necessitat o la urgència dels demés.

Aquest “work in progress” és curiós, sens dubte, però, al remat, ens queden dues coses: una d'elles, potent, matèrica, objectual, formes d'aparença visual que identifiquem per la figura, tamany, color, textura; i de l'altra són referències conceptuals, virtuals, imaginables del punt, línia, pla, volum.

L'autor ens provoca: el títol, no ens ha d'intimidar ni confondre. L'espectador ha de gosar, guaitant, xiuxiuejant l'obra, entendre que n'hi ha una determinada geometria amb un punt inicial generador de formes. Una obra tridimensional una i trina, que és alhora naixement i final, des d'on s'origina l'univers. Si entrem a l'obra, interpretant el seu eco, ens perpetuem fent-nos.

Aquest esforç de mirar il·lumina la visió. L'artista ja no és el portaveu de la divinitat, ara reivindica la llum de l'altre (l'espectador).

Veiem com el tema no és el títol, ja que va més enllà dels sentits, quelcom misteriós i transmissor de les emocions internes de l'autor, i que l'obra, el poema, s'edifica amb les restes del passat, el terra que trepitgem, que és la memòria que ens sosté.

A on ens ha dut el concepte?: A la imatge. D'allò contrari, seria teologia.

Amb l'autor podríem pensar: "Si pogués saber per no haver de dir, si no el silenci". Així, doncs, observem detingudament les obres, enfilem-nos en el seu moviment, les seues concavitats i convexitats, (implosions i explosions), com forats negres en el seu obrir-se i tancar-se, com si els plecs foren les ones d'una mar propera i els fils d'una aranya que teix i plega. Potser, arribem a sentir i capir aquest misteri inexplicable que ens meravella i si acceptem el misteri com a meravella (concepte transgressor de l'obra) entrem de ple en la naturalesa simbòlica, sígnica, conceptual de la seua creació, i entendrem que l'art és la "imminència", una "revel·lació" que mai es produeix, allò que parla sense paraules, sense intenció d'instruir, que es tramet quelcom que n'hi ha al seu si: una memòria.

En record a Ramon Llull voldria reproduir un breu text: "L'obra d'art transcendeix no té idioma per parlar d'ella i allò críptic que n'hi ha és el reflex del llenguatge de l'univers"! D'ací, el valor de les imatges per expressar els enigmes, veiem el fet cultural (creació) d'aquesta exposició, amb el seu significatiu títol, perquè l'autor quan es posa a treballar (com ens recorda T.S. Elliot) té a sobre tot el pes i la saviesa de les obres pretèrites i quan acaba ha modificat la història amb la seua discreta aportació. Aquesta és la funció de l'art: descobrir el món inventant formes, descobrir-lo per entendre'l i estimar-lo.

M.G. és conscient que l'obra d'art és una excusa per tal d'anar més enllà. L'obra senyala alguna cosa. Ell sap que l'obra vol ser o donar a entendre un xicotet univers i que mitjançant una sèrie de relacions formals aconseguirà organitzar açò que anomenen "caos", es a dir, el cosmos desconegut.

L'autor ignora la força que l'impulsa a aquest quefer. Prova per mitjà de l'art interpretar el món i amb l'objecte que és l'obra d'art, reproduir, per analogia, les seues relacions que no coneixem, però que intuïm, i d'aquesta manera, trobar-se a si mateix.

M.G. ha construït l'obra tibant el fil, procurant l'equilibri, sempre a la vora de l'avenc. Però com a espectadors hem de resseguir la construcció, sense pors, escoltant el so d'allò etern, sense ser un flautista d'Hamelin. Potser, si fem com sempre fa la humanitat, des del principi de la paraula, de mirar cap un altre costat, ens abocarem pels forats, i no sabrem que el compromís de l'art és l'alliberament i enriquiment personal, així com el coneixement propi. Si l'obra és una construcció de base geomètrica (trinitat- una i trina), podem ser univers o soledat al cosmos.

L'obra fèrria de **M.G.**, aparentment, forta i dura ens ha permés de veure la figura-cosa i el buit. Seguim el procés creatiu, el moviment amb els sons i silencis, la seua equilibrada asimetria, i des del punt de naixement, un zero, un buit que explosiona, fent del buit flux dinàmic. Però, alhora, l'obra és ben fràgil: quelcom tira del fil, tibant-lo, tallant-lo. Sentim infinites veus que ressonen en el caos. L'autor ens ha fet anar per un camí de ferradura, d'una foscúria a un altra.

Tant de temps cercant un camí cap a ni sabien ni pensàvem, que al trencar el nus gordià de la corda-fil, tornem al principi: punt, buit, zero, deixant només allò que hem fet: l'amor?

Les escultures abstractes de Miquel Gozalbo, consagrades enterament al metall, són riques en referències i matisos que s'entrecreuen i entrellacen, que es complementen i matisen. Els seus treballs conviden al silenci i a la meditació tranquil·la. En observar-los assalta a l'espectador el record de la peculiar atmosfera d'assossec del taller de l'artista en ple centre de Betxí a la comarca de la Plana Baixa de Castelló. Un lloc habitat per multitud de treballs de totes les grandàries. La seva acumulació emula una fosa de formes biomòrfiques i totèmiques que abandonen els referents clàssics per a expandir-se a nous paradigmes, mostrant la veu i visió pròpies que el betxinenc ha mantingut des del principi de la seva carrera.

Gozalbo és un artista que domina la forma i la tècnica. El seu treball segueix la tradició de l'escultura metàl·lica dels anys cinquanta del segle XX, en l'òrbita de la qual es movien artistes espanyols que són referències fonamentals com Julio González, Jorge de Oteiza, Eusebio Sempere o els llavors joves Martín Chirino i Eduardo Chillida. El ferro forjat, una matèria més dura que el granit, presenta a Gozalbo una 'resistència infinitament mal·leable', sense aparents restriccions, com serpentes de paper, generant plecs meàndrics que es retreuen fins al seu revés més profund.

Igual que ja fessin escultors com Pablo Gargallo, aprofita les qualitats físiques i possibilitats imprevistes del metall per a crear noves formes, així com per a obtenir dels procediments tècnics una expressió molt més forta i intensa que la de l'escultura tradicional. Perquè com a suport, el metall, li permet treballar premeditada i lentament en unes obres que creixen orgànicament sobre si mateixes.

En el seu treball directe sobre xapa i barres de metall que assembla i solda amb paciència cal anar més enllà: del que es veu i de la superfície fins al fons, al seu interior; de l'obra als ressons que emanen d'ella. Això és el que permet a l'artista una llibertat, una espontaneïtat i una expressivitat sorprenents. Perquè Gozalbo les fa evolucionar, en alguns casos durant anys, com la gestació d'un cos viu que planteja la possibilitat de deixar obertes noves variacions, avançant lentament, modelant-les al seu antull, com a fruit que creix en una planta que sorgeix de la seva imaginació abstracta. Així, treballa en el procés de gestació d'un cos viu, predominantment corb, que s'expandeix, amb una fascinant elegància, portant fins a l'extrem els contrastos entre una matèria tan resistent com és el ferro i el plec metàl·lic al qual imposa la seva voluntat. I en fer-ho transmet l'emoció tan singular que fa que l'espectador participi de la potència creadora dels seus treballs.

CURRÍCULUM ARTÍSTIC

c/Progrés núm 17
12594 BETXÍ
gozalbo@outlook.es
692564629

Betxí (Castelló de la Plana), 1961

Llicenciat en Belles Arts, especialitat d'escultura per la Universitat Politècnica de València.

Estança en París col·laborant amb l'escultor Shamai Haber.

PREMIS: 2on Premi en el Certamen de Escultura a L'aire lliure Ciutat d'Orpesa .

2on Premi en el concurs de Disseny del galardó per a la Ciutat de Benicàssim.

1er. Premi en el Certamen d'Escultura a l'aire lliure Ciutat de Borriana.

1er, Premi en el concurs per a la decoració artística de l'Àrea de Ciències Jurídiques (decanat) en La universitat Jaume I de Castelló

1er. Premi en el concurs per a la decoració artística de la Biblioteca de la Universitat Jaume I de Castelló.

1er. Premi en el concurs per a la decoració artística de la Universitat Jaume I de Castelló, Facultat de Econòmiques.

Premi de Escultura "Fundació Caja Vital Kutxa" Santa Cruz de Campezo.

2on Premi de Escultura Antonio López. Pinto (Madrid)

La seua obra està present en places públiques: Borriana, plaça de les Monges. Castelló, Escola Oficial de Idiomes Universitat Jaume I Decanat de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques. (dos murals) Urbanització del àrea Jurídico-Econòmica (4 escultures), Betxi, Plaça Manuel Escobedo. Institut de Ensenyança Mitja.

Nombroses exposicions col·lectives i individuals: 4 exposicions en la Galeria Cànem, 5 vegades a la Fira ARCO-Madrid, així com 2 vegades a la Fira Arte Santander i Arte Lisboa.

Les seves obres han estat adquirides per col·leccions i fundacions nacionals e internacionals de reconegut prestigi com: Colección Olor Visual, Fundación Baruch Espinoza, Col·lection Scarpetta i Colección Fabricio.

Cal mencionar i resaltar l'exposició antològica "ESPAI-TEMPS" de la seua obra en la SALA SANT MIQUEL [2022] **Fundació Caixa Castelló.**

<https://www.fundacioncajastellon.es/miquel-gozalbo-espai-temps/>

<https://www.fundacioncajastellon.es/miquel-gozalbo-espai-temps-2/>

<https://www.fundacioncajastellon.es/pdf/gozalbo.pdf>

El artista muestra una obra rica en referencias y matices que se entrecruzan y entrelazan, que se complementan y matizan.

El artista muestra una obra **rica en referencias y matices** que se entrecruzan y entrelazan, que se complementan y matizan. Sus trabajos invitan al silencio y a la meditación tranquila. Al observarlos asalta al espectador el recuerdo de la peculiar atmósfera de sosiego del taller del artista en pleno centro de Betxí en la comarca de la **Plana Baixa de Castellón**. Un lugar habitado por **multitud de trabajos de todos los tamaños**. Su acumulación emula una fundición de formas biomórficas y totémicas que abandonan los referentes clásicos para expandirse a nuevos paradigmas, mostrando la voz y visión propias que el bechinense ha mantenido desde el principio de su carrera.

Gozalbo es un artista que domina la forma y la técnica. Su trabajo sigue la tradición de la escultura metálica de artistas como **Pablo Gargallo y Julio González**, así como la de los años cincuenta del siglo XX, en cuya órbita se movían artistas españoles que son referencias fundamentales como **Jorge de Oteiza, Eusebio Sempere** o los entonces jóvenes **Martín Chirino y Eduardo Chillida**. El hierro forjado, una materia más dura que el granito, presenta a Gozalbo una 'resistencia infinitamente maleable', sin aparentes restricciones, cual serpentinas de papel, cual ondas de la arena en la playa generando pliegues meándricos que se retraen hasta su envés más profundo. Dota al hierro de emoción.

Al igual que ya hicieran escultores como Gargallo, aprovecha las **calidades físicas y posibilidades imprevistas** del metal para crear nuevas formas, así como para obtener de los procedimientos técnicos una expresión mucho más fuerte e intensa que la de la escultura tradicional. Porque como soporte, el metal, le permite trabajar lentamente de manera no premeditada, sin conocer el resultado final, en unas obras que crecen orgánicamente sobre sí mismas. En su trabajo directo sobre chapa y las barras de metal que ensambla y suelda con paciencia es preciso ir más allá: de lo que se ve y de la superficie hasta el fondo, a su interior; de la obra a los ecos que emanan de ella. Esto es lo que permite al artista una **libertad, una espontaneidad y una expresividad sorprendentes**.

Porque Gozalbo las hace evolucionar, en algunos casos durante años, como la gestación de un cuerpo vivo que **plantea la posibilidad de dejar abiertas nuevas variaciones**, avanzando lentamente, moldeándolas a su antojo, como fruto que crece en una planta que surge de su imaginación abstracta. Trabaja en el proceso de gestación de un cuerpo vivo, predominantemente curvo, que se expande, con una fascinante elegancia, llevando hasta el extremo los contrastes entre una materia tan resistente como es el hierro y el pliegue metálico al que impone su voluntad. Y al hacerlo **transmite la emoción tan singular que hace que el espectador participe de la potencia creadora de sus trabajos**.

Su trabajo huye de lo espectacular, de la teatralidad de la apariencia, no busca que el espectador quede aplastado por la monumentalidad de unas obras que en muchos casos se plantan directamente en la tierra. En su taller, la yuxtaposición de piezas causa una fuerte impresión al visitante: la evidencia de un flujo de esculturas que, a pesar de su **color oscuro y aparente robustez**, confieren una extraña sensación de ausencia de peso, de una extrema ligereza que va más allá de su volumen. Gozalbo enfrenta al espectador con una obra de **'realismo' aparentemente liviano**.

La exposición refleja la madurez de un artista, todavía demasiado desconocido, con un lenguaje claramente definido en el que evidencia que es capaz de imprimir un sentido fuertemente personal a sus esculturas en hierro. La **Fundació Caixa Castelló** ha tenido el privilegio de contar, para la realización de esta muestra con la colaboración decisiva del artista, brindándole con ello su sentido homenaje. Desde las primeras obras, realizadas a mediados de la década de los años ochenta del siglo pasado con material de despiece descartado de los talleres para las fábricas de cerámica de la zona, en las que queda evidente la influencia del oficio de herrero de su padre, que fue quien le introdujo en el oficio, la técnica de la forja y la soldadura, hasta la **monumental Espai-Temps**, la obra central que preside la exposición, en la que se concentra la evolución del artista desde el inicio de su carrera hasta la actualidad.

La intención no ha sido mostrar una cartografía exhaustiva de la trayectoria de Miquel Gozalbo, sino la de seleccionar un conjunto de piezas significativas procedentes de su taller, **nunca expuestas con anterioridad**, en las que encontramos algunas de las claves fundamentales de su escultura. Unas obras en las que se ha cancelado la gravedad, en las que su peso no se siente y que, por su monumentalidad, su buena factura y su potencia esconden o, si se prefiere, exhiben, muchas otras lecturas y mucho más enriquecedoras. Quedan **reservadas al espectador**.

